

Střední škola - Waldorfské lyceum
Křejského 1501
Praha 4
tel. 272770378, lyceum@wspj.cz

Projekt „Vzdělávání pro adaptabilitu“
Registrační číslo CZ.2.17/3.1.00/32274

EVROPSKÁ UNIE

Evropský sociální fond
Praha & EU: Investujeme do vaší budoucnosti

Reflexe individuální stáže na waldorfské škole v Budapešti

Ágnes Moravcsíková, 2. ročník Waldorfského lycea

11.3.2012 - 30.3.2012

Parlament

Stáž v Budapešti

Na konci prvního ročníku jsme dostali možnost, odjet na individuální stáž do zahraničí. Rozhodla jsem se, že toho využiji. Má rodná řeč je maďarština, ale nemám moc příležitostí jí používat, zdokonalovat. V individuální stáži jsem viděla dobrou příležitost trénovat se jak v mluvení, tak v psaní. Moje škola mi dala kontakt na Pesthidegkúti Waldorf Iskola - škola v Pesthidegkút a po dlouhém mailování jsme vše dohodli.

Rodina Czitan

Po mém příjezdu vlakem na Keleti Pályaudvar, se mě ujala rodina Czitan. Rodinu tvoří pět dětí, dvě bydlí v zahraničí a nejstarší- Gabriela má už vlastní rodinu. Nejmladšími členy jsou Julie, která chodí do 11. třídy a Robert, který studuje vysokou školu. Maminka se jmenuje Ullrike a pochází z Německa, proto celá rodina ovládá němčinu. Hlavou rodiny je otec Gábor, který je ředitelem firmy, zabývající se posuzováním kvality výrobků. Rodina vlastní velký dům v městečku Solymár, které leží asi 20 min. cesty autem od Budapešti. Dostala jsem svůj vlastní pokojíček v druhém patře domu, s krásným výhledem na rozkvetlou zahradu.

Dům rodiny Czitan

Julie a já

Rodina se o mně krásně starala. O víkendu jsme navštěvovali památky v Budapešti i v okolních městech, např. Baziliku v Ostrihomu, která je největší bazilikou v Maďarsku. S Julií a Robertem jsem si dobře rozuměla. Byli jsme spolu na bobové dráze, hráli jsme bowling, biliard a užívali jara. Ullrice jsem pomáhala vařit večere, hlídat její vnoučata a spolu s celou rodinou jsme sázeli stromy v zahradě.

Pesthidegkúti Waldorf Iskola

Po změně režimu roku 1989, byla v Pesthidegkutu (okraj Budapešti) založena 1. waldorfská škola. Založil jí Imre Makovec - organický architekt, Tamáš Vekerdy- známý dětský psycholog a mnoho dalších osobností, rodin, mezi nimi i rodina Czitan. Studium na této škole trvá 13 let, 13.

třída se připravuje na maturitu a přijímačky, chodí jen na předměty z kterých maturují. Školu navštěvuje 360 žáků a učitelský sbor tvoří 36 učitelů. Platí se školné, se vším dohromady je to v přepočtu cca. 8000 Kč. Já jsem byla hostem a platila jsem jen obědy. Škola je docela malá, ale pěkně vymalovaná. Každý ročník má vlastní třídu. 1.-7. ročník má Škola

třídu v dolním patře, 8.-13. ročník v druhém patře. Odborných učeben je na poměr dětí docela málo: malý euritmický sál, třída na malování, vnitřní a venkovní tělocvična, počítačová učebna (do které se vejde deset dětí). V „srdci“ školy je jídelna, která se využívá též jako místo pro měsíční slavnosti. Samotné jídlo v jídelně je velice chutné. Student si může vybrat i vegetariánské jídlo. Kuchařky používají mnoho zeleniny a ovoce, tak se starají o zdraví dětí. Pro nenasytné jedlíky je připraven chléb s máslem, který si student může dát i když zapoměl svačinu. V zahradě mezi stromy a prolézačkami stojí ještě jedna malá budova – budova ručních prací a družiny.

Život ve škole je velice pestrý. Studenti a učitelé tvoří jednu velkou rodinu, kde se všichni navzájem znají. Jednotlivé třídy spolu tvoří různé projekty a jezdí spolu do přírody. Malé dětičky mají své patrony ve vyšších ročnících. Chodí k nim pro radu a když je jim smutno, tak také pro utěšení a obejmutí. Často jsem vyděla studenty z vyšších ročníků, jak se snaží setřást ze sebe pár malých dětí, které si je vyhlídli za koníčka. Dětičky se prohánějí všude okolo a musíte si dávat pozor, abyste je nezašlápli.

Vztah učitelů k žákům je velice přátelský. Samotné slovo učitel, či profesor se ve škole nepoužívá. Místo třídního učitele se používá osztálykiséro (někdo, kdo provází třídu životem). Žáci svým učitelům tykají a oslovují je křestním jménem, to platí i pro učitele. Všichni se pak cítí blíž ke svému provázeči životem, ale někdy se to zvrhne k tomu, že dítě k učiteli nemá žádný respekt a vše si k němu dovoluje. Často jsem viděla, že tohoto vztahu studenti využívali a odmlouvali svým učitelům, mluvili jim do hodin, přemlouvali je, aby dostali lepší známku.... Přístup učitelů se mi

zdál až moc vstřícný. Často se stávalo, že někdo přišel pozdě na hodinu, učitel to nijak neřešil, jen mu řekl aby si příště pospíšil, ale do žádné třídnice ho nezapsal, ani mu za delší meškání nedal neomluvenou hodinu. Když bylo někomu špatně, tak ze školy prostě odešel, ani to neoznámil svému kantorovi.

Že by používali omluvenku, tak to jsem taky neviděla. Učitel se ptal žáků proč ten a ten spolužák chybí a často to sebralo víc jak 10 min. z hodiny. Vedení školy a hodin mi připadalo někdy dost chaotické, třeba jsem nikdy nevěděla, kde se bude konat další hodina. S učitelem jsme chodili po budově a hledali, kde by mohla být volná třída. Často jsme žádnou nenašli a museli jsme se nacpat do maličké knihovny, kde byl jen jeden stůl. Za období co jsem tam byla nám odpadlo spousty hodin, to jsme taky nevěděli dopředu a museli jsme se nějak zabavit. Nezdálo se mi, že by tyto fakty jakkoliv znervozňovali učitele, či žáky. Ten koho jsem se ptala na to odpověděl, že je to prostě waldorf a divil se, že mi máme jasně dané kdy, kde a kdo nás bude učit, dokonce to máme vyznačené na rozvrhu vedle ředitelny.

Život a vyučování v 11. třídě

11. třída

Jídelna

Do jedenácté třídy chodí 20 kluků a 9 holek. Tři ze spolužáků jsem nepotkala, protože byli v zahraničí na stáži. Třída mě přijala velice dobře a jsem ráda, že jsem s nimi mohla strávit tři týdny. Pomáhali mi a vysvětlovali, jak to u nich chodí. Našla jsem si mezi nimi mnoho přátel, s kterými jsem byla většinu svého volného času.

Epocha Parzival- Parsifala

Epocha oficiálně začínala v 8:15, ale než všichni přišli a řekli jsme si průpověď (maďarská verze Já hledím...) už bylo 8:30. Dalších asi 15 min. jsme se učili nazpaměť recitovat básně od známých maďarských básníků. Básně se týkaly hlavně tematiky sebepoznávání. Od 8:45-9:30 jsme diskutovali o otázkách, týkajících se dané části příběhu o Parsifalovi, které nám četla předešlého dne Hanna - učitelka maďarštiny. Parsifal do maďarštiny nebyl přeložen, přepracován, proto musela Hanna po četbě Parsifala od Esehenbacha napsat svojí vlastní verzi pro školu. Tato přepracovaná verze se moc neschoduje s Parsifalem od Křišťana, proto to pro mě bylo něco nového, jiného než epocha v Praze. Otázky týkající se Parsifala byly hodně psychologické a filosofické, připadalo mi, že místo rozebírání celistvého díla, děláme podrobnou psychoanalýzu Parsifala. Hanna často mluvila o životních moudrech, někdy se mi zdálo, že je všem vnucuje. Diskuzi usměrňovala podle mě tak, jak tomu příběhu porozuměla ona a moc nebrala v potaz, že někdo jiný si to může vyložit jinak. Od 9:30-10:00 nám Hanna četla další část kapitoli o Parsifalovi. Za domácí úkol jsme měli napsat úvahu, min. dvě stránky, o otázkách, týkajících se Parsifala. Často to byly metaforické otázky a já jsem na ně nedokázala odpovědět, často mi dělalo problém cokoliv o tom napsat. Nakonec jsem psala co mě napadlo a nebrala jsem v potaz otázky, jen tak jsem dokázala naplnit dvě stránky, které se zdály nekonečně dlouhé. S pravopisem mi pomáhala Julie a spolu jsme se praly s jednou úvahou za druhou. Úvahy opravovala Hanna velice přísně, skoro nikdo nedostal nejlepší známku tzn.5.

Mně naštěstí nedávala známky, jen mi do úkolů psala, že s tím a tím nesouhlasí. Studenti si o epoše psali jen poznámky, sešit si měli tvořit doma. Epochový sešit měl obsahovat mapu středověkého světa, pět tématických obrázků, Parsifalův rodokmen, zápisky z hodin, zkrácené vyprávění příběhu o Parsifalovi a domácí úkoly. Žáci si sešit vyráběli z papírů, které v konečné fázi svázali k sobě.

Samotné porozumění maďarštiny mi o Epoše nedělalo problém a když jo, tak mi rád vše vysvětlil můj spolusedící- Bálint.

Odborné hodiny

Na odborných hodinách byla třída púlená podle znalosti matematiky. Hodiny trvali 45 min, dvě byly před obědem a dvě po obědě. Tvořily je týdně: 3x angličtina, 3x němčina, 2x maďarština, 2x dějepis, 2x matematika, 2x tělocvik (dvou hodinovka), 2x dramatická/ výtvarka/ dřevo/ keramika (dvou hodinovka), 1x náboženská, 1x informatika, 1x hudebka 1x třídnická. Odborné hodiny končily ve 14:00.

Angličtina

Úroveň angličtiny je v 11. ročníku velice vysoká. Většina studentů mluví plynule anglicky a to hlavně díky pobytům v USA. Škola v Pesthidegkutu má s jednou waldorfskou školou v USA

domluvu, že každý půlrok smí odjet pět žáků ze třídy na výměnný pobyt do jejich školy. Studenti tam odjíždějí až na 5 měsíců a vrací se s perfektní angličtinou. Ti, co neodjeli do Ameriky, jsou ve slabší skupině a připravují se na odjezd. Je to hodně motivující a žáci se proto z ostatních předmětů věnují nejvíce volného času angličtině. Já jsem se úplně ztrácela a problém mi dělalo i to, že

učitelka chtěla překlad z maďarštiny do angličtiny, ale já jsem si nejprve musela přeložit vše do češtiny. Hodina slabší skupiny je zaměřena na učení se gramatiky a poslechu. Daný poslech pak třída ve skupinkách rozebírá a hodnotí.

Němčina

Němčina není tolik oblíbená jako angličtina, ale v každé skupině je pár zapálených studentů. Těm věnuje mladá paní učitelka hodně času. Za tu dobu co jsem tam byla jsme probírali konjunktiv. Dostávali jsme papíry s větami v přítomném čase a měli jsme za úkol dát je do konjunktivu. Profesorka vysvětlovala v maďarštině tak rychle, že jsem jí nerozuměla skoro vůbec, ale vstřícní spolužáci mi vždy pomohli a já jsem se mohla zapojit.

Maďarština

První hodina v týdnu byla věnovaná větnému rozboru, druhá literatuře. Větný rozbor mi dělal problém. Nevěděla jsem, jak se dá maďarská věta rozdělit, nakonec to bylo dost podobné jako český rozbor. Rozdělovali jsme souvětí na věty hlavní a vedlejší, určovali jsme druhy vedlejších vět a hledali jsme větné členy. Hodně času jsme také věnovali morfologii slov. Slova jsme rozdělovali na různé části a skloňovali je.

Dějepis

Dějepis byl můj oblíbený předmět. Pan učitel vyprávěl velice poutavě a zábavně. Probírali jsme příchod Turků do Uherska. Sešit si nikdo nevede, protože každý vlastní učebnici dějepisu.

Matematika

V matematice jsme probírali analytickou geometrii, kterou jsem již dávno před tím v Praze probrala. Na první hodině mě uvítala písemka z rovnice kružnice, která byla lehoučká a zvládla jsem jí na plný počet bodů. Překvapilo mě, jak špatných výsledků dosáhli ostatní spolužáci, bylo vidět, že nikdo dané látce nerozuměl. Profesor -Sas vysvětlil látku ještě jednou a následovala druhá písemka. Ta byla stejně lehoučká jako předešlá, i ostatní studenti jí zvládli lépe. Další týden mě umístili Sas do pokročilejší skupiny, kde jsme také psali písemku. Téma bylo rovnice kružnice a

přímky která kružnicí prochází, anebo neprochází. Byla o dost těžší než ty, které jsem psala před tím, ale podařilo se mi jí napsat dobře. Celý test byl spíše o chaotickém počítání kalkulačkou.

Tělocvik

Tělocvik jsem si moc užila. Bylo krásně, proto jsme šli hrát fotbal na nedaleké velké fotbalové hřiště. Byla to energická, rychlá hra. Holky měly co dělat, aby stačily klukům. Další týden jsme hráli

kriket a následující volejbal. Před hrou jsme se moc nerozběhávali a rozcvička byla také dost krátká.

Dramatická/ výtvarka/ dřevo/ keramika

Tyto dvou hodinovky se rozdělují po celý rok. Já jsem byla na poslední hodině výtvarky a pak také na dramatické. Na výtvarce jsme malovali technikou vrstvení vodových barev přes sebe. Tuhle techniku jsem už znala, takže to pro mě nebylo tolik obtížné. Ostatním se často stávalo, že se vrstvy smíchaly a vznikl hnědý flek. Na dramatické jsme hráli různé scénky, podle témat, které nám zadal učitel. To bylo velice zábavné a užili jsme si hodně legrace.

Volejbal

Náboženská výchova

Tyto hodiny byly spíše věnovány různým problémům a otázkám lidstva, než náboženství. Věnovali jsme se otázce Romů, jak s nimi vycházet, jak jim pomoci. Učitel vždy něco na začátek řekl a pak jen usměrňoval diskuzi. Já jsem se také víckrát k tématu vyjádřila a líbilo se mi, jak se studenti navzájem respektovali a dávali prostor pro slova toho druhého.

Informatika

Informatika mi dvakrát odpadla. Na té jediné hodině co jsem byla, studenti hráli jakousi počítačovou hru, kterou měli v příští hodině zkoušet programovat.

Hudebka

Každá 12. třída nahrává ve škole svoje vlastní cédéčko. Moje hostitelská třída byla ve fázi, kdy vybírali písničky na cédéčko. Menší část hodiny jsme pak věnovali lidové hudbě.

Třídnická

O třídnické se hlavně probíralo, kam třída pojede příští rok. Já jsem měla za úkol, říct jim něco o naší škole. Měli spousty otázek a hlavně učitelům se fungování naší školy líbilo. Překvapilo je, že si u nás nikdo netýká, to jsem jim vysvětlila tak, že aspoň žáci mají větší respekt k učitelům.

Fakultace

Volitelné předměty-fakultace začínají od 14:00 každý den, jsou určeny pro 10. 11. 12. a 13. ročník. Tvoří je dvou hodinovka všech možných předmětů, na které se žáci mohou na začátku roku zapsat. Žáci 10.-12. třídy si v pondělí musí vybrat mezi uměleckými předměty: eurytmie, sbor, orchestr, bigband. Od úterý do pátku jsou povinné dva předměty. Ruční práce: dřevo, knihvazečství, keramika, textil. Ostatní volitelné předměty: angličtina, němčina, maďarština, rétorika, dramatická,společenské vědy, dějepis, fyzika, chemie, matematika, biologie, zeměpis, volejbal, plavání, jízda na kole, běh. Některé předměty jsou i dvakrát, třikrát týdně. Počet studentů na volitelných předmětech je tak 10-15.

Fakultace, které jsem si vybrala:

Biologie

Brali jsme kosti,svaly a kůži člověka, z tohoto tématu jsme pak psali písemku. Měli jsme tam např. pojmenovat kosti v těle, nebo napsat funkce kůže. Naučila jsem se spoustu nových maďarských slovíček.

Matematika

V matematice jsme se zabývali finanční matematikou a logickými úlohami.

Sbor

Zpívali jsme v kánonu lidové písně z různých koutů Maďarska. Samotné písně byly krásné, ale nadšenost studentů už méně. Všichni chtěli zpívat něco novodobého.

Eurytmie

V eurytmii jsme dělali hůlkové cvičení. Do ničeho „vážného“ se nepouštěli, ani nebyla vidět práce žáků. Cvičení vymýšlela eurytmistka, proto se není co divit, že to žáky nebavilo.

Volejbal

Rozcvičili jsme se, pak jsme trénovali ve dvojicích s míčem. V poslední hodině následovala hra.

Závěr

Pobyt jsem si moc užila. Našla jsem si mnoho přátel, od kterých se mi jen těžko odcházel.

Samotná škola mi připadala trochu chaotická, ale hodně jsem se naučila už tím, že jsem byla v novém prostředí. Naučila jsem se spousty nových maďarských výrazů, zlepšila si pravopis i vyjadřování. Pobyt mi připadal trochu krátký, jen jsem „nakoukla“ do jiného světa a hned jsem jela zase domů. Určitě to byla velice cenná zkušenost a ráda bych si jí někdy zase zopakovala, třeba i v jiném státě, v jiné škole. Chtěla bych poděkovat všem za pomoc.

Matyás templom